

forskning.no

Kultur

Helse

Miljø

Samfunn

Teknologi

Naturvitenskap

Blogg

Meninger

Plantepressa

- en blogg fra botanikere ved Norsk institutt for naturforskning

(Foto: Jørn Olav Løkken)

Å studere natur hadde vært lett hadde det ikke vært for naturen

Hva har egentlig blåbær, humler, moskus, mygg, og matpakke til felles? Foruten å være typiske trekk ved en skikkelig god fjelltur, er disse glosene også fellesnevnerne for årets runde med Climate Ecotones-prosjektet til NINA!

Jørn Olav Løkken

DOKORGRADSSTUDENT, NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING. FELTANSVAR FOR CLIMATE ECOTONES

Hil
BIO

PUBLISHED July 06. 2018

I [Climate Ecotones](#) ser vi på sammenhengen mellom blåbær og humler i skogen, ved tregrensen og i alpin sone. Det gjør vi ved å sette opp spesielle nettingbur som stenger humlene ute over utvalgte 1x1m ruter med blåbærplanter. Så undersøker vi forskjellene innafor og utenfor «burene».

Høres enkelt og greit ut, ikke sant? Feil! Fordi en iboende egenskap til naturen nettopp er uforutsigbarhet betyr dette at vi som deltakere også må være forberedt på det meste. I fjor var vi ute i midten av juni, og vi måtte spa frem plott fra under snøen før vi kunne sette opp burene. Vi planla å sette opp årets bur til omtrent samme tid som i fjor, men moder natur var også uenig i den planen og satte i stedet i gang en ordentlig varmebølge. Plutselig var våren over oss, og flere av våre feltspeidere kunne rapportere om at blåbærene allerede blomstret. Emergency! Burene ville bli helt

unyttige dersom blomstene ble pollinert før vi fikk satt dem opp! Her var det bare å være snarrådig, og en sen fredag med iherdige ringerunder førte til at vi fikk sendt ut et team med dyktige assistenter allerede mandagen etter. Burene kom opp, og årets feltdata var reddet! Felteamet kunne melde om en særdeles hurtig og varierende blomstring på grunn av varmen. På en av lokalitetene lå det for eksempel fortsatt snø nesten helt inntil plottet, som allikevel var i full blomst! Nabo-plottet hadde derimot bare så vidt fått ristet av seg vinterdvalen, og hadde knapt begynt blomstringen.

Så var det tid for prosjektets andre del, nemlig å kvantifisere effekten pollinatorene (eller snarere utestenging av pollinatorene!) har hatt på blåbærplantene. Dette blir plankekjøring, tenkte vi, planter er jo ikke akkurat de vanskeligste å ha kontroll på? Men som vi tidligere lærte om moder natur, viste det seg at heller ikke det alltid er så enkelt. Noen av plottene våre ligger på Hjerkin, og her oppdaget vi to moskus som hadde bestemt seg for å beite midt mellom plottene våre.

Da ingen av oss var spesielt interesserte i teste om topphastigheten til illsint moskus faktisk er 60 km/t slik vi har lest, var det derfor bare å sette seg ned med kikkert og god sikkerhetsmargin, og avvente.

Da moskusene i stedet for å tusle videre også satte seg ned for å hvile, skjønte vi at moskusene kom til å vinne tålmodighetskonkurransen denne dagen. Her var det ingenting annet å gjøre enn å sette seg i bilen og kjøre videre, med et nyervervet krasjkurs i feltsikkerhet i baklomma. Bedre lykke neste gang!

Turen bar derfor videre til neste lokalitet: Grødalen, en liten dal øst for Sunndalsøra. Her utførte vi målinger på to forskjellige områder. Det var her matpakke, som nevnt innledningsvis, ble et relevant tema. Vi hadde nemlig verdens beste lunsjutsikt på første lokalitet! I tillegg fikk vi komme

Det er ikke lett å forutsi når blåbærene begynner å blomstre når naturen alltid skal være så uforutsigbar. Her settes det opp bur henholdsvis våren 2017 og våren 2018. IFoto: Jørn Olav Løkken)

«Er du helt sikker på at den kan løpe 60 km/t?». Moskus er absolutt best i kikkerten (Foto: Hilde Stokland Rui).

nært på dyrelivet da vi nesten snublet over en svært stresset rypemor med 5 unger i redet.

Vi snublet over et bortimot nyklekket rypekull (Foto: Hilde Stokland Rui).

I det andre området ville moder natur igjen minne oss på hvem som er sjefen, vi opplevde alt hun hadde å by på av vær og vind på en og samme dag: Regn, hagl, vind, snø, og strålende sol. Det var dog meldt regn absolutt hele uka, og vi hadde så langt klart å slippe unna det verste. Fordelen og ulempen med fjellet er at værmeldingen sjelden viser seg å stemme. Det tredje og siste lokasjonen vi besøkte var Hessdalen som ligger i Forollhogna nasjonalpark. Hessdalen er kjent for sine mystiske lysfenomen og medfølgende UFO-entusiaster fra fjern og nær. Forollhogna kunne foruten utenomjordiske fenomener også tilby en svært sterk og kranglete vind, men dette stanset ikke en kvartett med ivrige feltassistenter! Vind- og regntette klær ble spent på, og turen bar fra skog, over tregrensa og opp til alpin sone for å telle og notere alle plantetrekke.

Feltarbeid medfører varierende vær, så det gjelder å være forberedt på det meste og alltid ha regntøy, varme klær og vannavvisende notatpapir i sekken. (Foto: Jørn Olav Løkken/Hilde Stokland Rui).

Det var en sliten, men fornøyd gjeng som i slutten av uken satte seg inn i bilen og takket farvel til Dovrefjell for denne gang. Det fine med å ha en sommerjobb som feltbiolog er at man har det så gøy at man i blant glemmer at du faktisk får betalt for dette! Lønn for å gå fjelltur? Ja takk!

Hessdalen er kjent for sine mystiske lysfenomen og medfølgende UFO-entusiaster fra fjern og nær, noe våre feltarbeidere har sansen for (Foto: Hilde Stokland Rui).

Om forfatterne:

Jørn Olav Løkken er doktorgradsstudent med stor interesse for planteøkologi, særlig det som skjer i og mellom skog og fjell. Har i år feltansvaret for Climate Ecotones.

Hilde Stokland Rui studerer biologi ved Universitetet i Oslo og er feltassistent i prosjektet Climate Ecotones på NINA. Hun jobber også med bildesortering i Scandlynx ved samme forskningsinstitutt og har fartstid i flere studentforeninger i hovedstaden.

Filip Sarfi har en bachelor i biologi ved NTNU i Trondheim og går et masterstudium i naturforvaltning på NMBU i Ås. Han har jobbet som sommerassistent på Climate Ecotones-prosjektet i to år og har også vært leder av linjeforeningen for biologi, kjemi og bioteknologi ved NTNU, Volvox & Alkymisten.

OM FORSKNING.NO

forskning.no er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.

forskning.no gis ut under [Redaktørplakaten](#).

Ansvarlig redaktør / daglig leder:

Nina Kristiansen, tlf 414 55 513

Redaksjonssjef Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567

Annonser: HS Media, Mona Kalvatn, 95 11 92 33

Stillingsmarked: Preben Forberg, 413 10 879

KONTAKT OSS

epost@forskning.no

tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) - ansatte

Besøksadresse:

Sandakerveien 24 C (Myrens verksted), Bygg D3

Postadresse:

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

FØLG OSS

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE

Akershus universitetssykehus HF

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fafo

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF

Forsvarets forskningsinstitutt

Framsenteret

GenØk – Senter for biosikkerhet

Handelshøyskolen BI

Havforskningsinstituttet

Høgskolen i Innlandet

Høgskolen i Molde

Høgskolen i Østfold

Høgskulen på Vestlandet

Høyskolen Kristiania

Institutt for samfunnsforskning

KS FoU

Kompetanse Norge

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS

Meteorologisk institutt

NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning

NILU - Norsk institutt for luftforskning

NLA Høgskolen

NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk

NTNU

Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse

Nasjonal kompetansetjeneste for kvinnehelse

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)

Nasjonalt senter for e-helseforskning

Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge - NUBU

Nofima

Nord universitet

Nordlandsforskning

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Norges Geotekniske Institutt

Norges Handelshøyskole

Norges forskningsråd

Norges geologiske undersøkelse

Norges idrettshøgskole

Norges musikkhøgskole

Norsk Polarinstitutt

Norsk Regnesentral

Norsk Romsenter

Norsk Utenrikspolitisk Institutt

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Norsk institutt for vannforskning (NIVA)

Opplysningskontoret for Meieriprodukter

OsloMet – storbyuniversitetet

Polithøgskolen

RBUP Øst og Sør

Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning

SINTEF

Senter for grunnforskning (CAS)

Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter

Simula Research Laboratory

Statens strålevern

Statped

Sykehuset Innlandet HF

Tannhelsetjenestens kompetansesentre

UiT Norges arktiske universitet

Universitetet i Agder

Universitetet i Bergen

Universitetet i Oslo

Universitetet i Stavanger

Universitetet i Sørøst-Norge

Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)

Vestlandsforskning

Veterinærinstituttet

Vitenskapskomiteen for mat og miljø